

Het Internationale Libellensymposium Maribor, Slovenië, juli 1997

Op 12 juli was het dan zo ver, na een wat vermoeiende treinreis bereikten we de plaats van het twee-jarlijkse internationale libellencongres. Onderweg was er heel wat af gefilosofeerd, maar niemand wist echt wat te verwachten. Niet wat betreft de veldexcursies, maar zeker ook niet wat al het andere betrof. Het zou ieder geval niet tegenvallen!

Na het inchecken (begeleid door een tas met allerlei toeristische overbodigheden, een symposium T-shirt, een fles symposiumwijn en vlak voor het einde van het geheel toch nog de Sloveense libellenatlas) volgde de tocht welke de dagen daarop standaard zou worden, namelijk die naar het buitenterras van het hotel waar het geheel plaatsvond. Daar bemerkten we al snel dat Slovenen erg aardige mensen zijn, er een goed team achter de organisatie stond en dat "pivo" ook hier "bier" betekent.

Het symposium valt voor mij te kenschetsen door een aantal aspecten nader te belichten: de Sloveense gastheren, de presentaties, de algemene ledenvergadering en de excursies.

De excursies worden elders al nader toegelicht, maar opvallend was het ontzettende gemêleerde gezelschap, en de, binnen het hoofdthema, uiteenlopende interesses. Tussen jongste deelnemer (16) en oudste (ergens in de 80) liep alles wel rond, de vele nationaliteiten deden het steenkolenengels levendig opbloeien, met af en toe een lokale uitschijter naar Duits of Russisch. Sommigen waren met alles enorm enthousiast en legden grote series algemene soorten aan voor in de eigen collectie, anderen waren exclusief op zoek naar de streefsoorten, weer anderen genoten van de omgeving, de zon of elkaar. Maar iedereen had het erg naar zijn/haar zin. Vooral de Hollandse delegatie hield zich sterk bezig met het observeren van de anderen, en er zijn heel wat geslaagde (en minder geslaagde) grappen en imitaties langsgelopen. Met name de graduele toename van lichaamsgewicht met aantal jaren libellenervaring fascineerde ons mateloos, en bood ons weinig uitzicht op een geslaagde carrière binnen de internationale libellenwereld.

Al van te voren een heet hangijzer, bleek de bestuurswisseling niet erg afgekoeld, integendeel. Na een moeizame vergadering op het vorige congres was de onderlinge verhouding tussen de bestuursleden danig verslechterd. Hoofdonderdeel van de vergadering was het voorstel met betrekking tot het veranderen van de organisatie van SIO, de organisatie achter het congres. Een schriftelijke stemming onder de leden werd enigszins onder tafel geschoven, en door het zeer rommelig verlopen van de vergadering leidde het in stemming brengen van het voorstel tot een verwering. Hierop bedankte de voltallige reorganisatie-commissie, waarop, in alle consternatie die daarop volgde, plotseling de oprichting van een geheel nieuwe internationale libellenorganisatie werd onthuld, tot ontzetting van alle aanwezigen. Aanloop, verloop en afloop van de vergadering leidde duidelijk merkbaar tot een verhoging van de geluidsproductie en bieromzet, en voor ons als relatieve buitenstaanders leverde het een indrukwekkend schouwspel op, en een perfect kijkje in de onderlinge betrekkingen.

Vreemd genoeg leidde dit alles, inclusief de initiele uitsluiting van de saboteurs van de vergadering nadien, tot een heftige verbroedering welke de sfeer nog meer verhoogde. Uiteindelijk bestaan er nu twee organisaties welke hopelijk naast elkaar kunnen bestaan, en elk met een wat verschillende doelstelling alle odonatologen kunnen behagen. Wanneer het stof hieromtrent enigszins is opgetrokken zal hierover meer verschijnen in de NVL-nieuwsbrief.

Vermengd met excursies en vergaderingen/terrasoverleg, waren er veel interessante verhalen en posters. Het gaat te ver deze hier allemaal te bespreken, maar de diversiteit aan onderwerpen was zeer hoog (ecologie, gedrag, faunistiek, taxonomie, bescherming) en de kwaliteit over het algemeen goed. Het viel me op hoeveel mensen eigenlijk (semi-)professioneel aan libellen werken, in vergelijking met Nederland. Dit werd nog meer verscherpt door de constatering dat er in andere landen relatief zeer weinig aan libellen wordt gedaan. Zou moeten de Denen het sinds kort met slechts één waarnemer stellen, terwijl bijvoorbeeld de Oostenrijkers en Polen het met zijn vijven moeten roeien. De situatie in Nederland is gelukkig een stuk rooskleuriger, en het is meteen ook duidelijk hoeveel dit eigenlijk aan kennis heeft opgeleverd over de Hollandse situatie. Referentie van onze kennis aan die van anderen leverden vaak een type reactie op van "ik weet niet of dit overal zo is, maar in mijn gebied...". Ik denk dat we in Nederland trots kunnen zijn op zo'n groot en actief waarnemersnetwerk. Wat dat betreft ligt het een beetje in de lijn der verwachting dat Nederland weer de voortrekkersrol zou kunnen spelen die het in het verleden had.

Dit hele congres was mogelijk gemaakt door onze Sloveense organisatoren. Een relatief kleine, harde kern van waarnemers in Slovenië krijgt duidelijk een hele hoop voor elkaar, en niet alleen dit zeer geslaagde congres, waar geen verzoek voor hen teveel was. Zo zijn er elk jaar zomerkampen waar de schooljeugd en studenten in allerlei natuurhistorische takken worden ingewijd, en waarbij libellen een grote rol spelen. Niet alleen levert dit elk jaar weer een hoop gegevens op, maar er worden veel mensen enthousiast gemaakt. Opvallend is de verhouding man/vrouw: deze is vrijwel gelijk. Dit levert niet alleen meer aangenaam gezelschap op voor ons Hollanders (waar elke verhouding ver te zoeken is), maar ook een zeer ontspannen sfeer. Een andere opvallendheid, welke met wel meer landen gedeeld wordt, is de grote rol die larven en huidjes spelen in de gegevensverzameling (enkele amfibieënwaarnemers, de "frog ladies", speelden hier een sleutelrol met hun enorme bijdrage aan uitsluitend *Aeshna cyanea* en *Libellula depressa* data). Vooral soorten van stromende wateren worden op die manier onschatbaar veel beter in kaart gebracht, maar eigenlijk zegt een larve zoveel meer over een locatie dan een toevallig aanwezige, al dan niet zeldzame, zwerver. Zo zagen we zelf bijvoorbeeld ook een Tweevlek *Epitheca bimaculata* waar deze niet voorkomt, en vonden we huidjes van *Calopteryx virgo*, *Gomphus vulgatissimus* en *Ophiogomphus cecilia* in de rivier welke door het centrum stroomt, terwijl het aantal waargenomen imago's aldaar tot respectievelijk een zwerver op een autodak, een dood exemplaar achter de kachel in het hotel en een pas uitgeslopen individu beperkt bleef. Bij deze een pleidooi om nog meer aan larven en huidjes te gaan doen. Ook in Nederland valt er nog veel te ontdekken!

Pim Edelaar